

ĐƯA NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI LẦN THỨ XIII CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

PGS, TS ĐẶNG QUANG ĐỊNH

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định những thành tựu và bài học lớn, làm rõ những vấn đề lý luận, thực tiễn của công cuộc đổi mới và nhận thức về CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam. Đại hội đề ra mục tiêu phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (2021-2025), xác định chiến lược phát triển kinh tế - xã hội đến năm 2030 và tầm nhìn phát triển đất nước đến năm 2045. Thành công của Đại hội lần thứ XIII của Đảng mở ra thời kỳ phát triển mới của đất nước. Đưa Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào cuộc sống là nhiệm vụ trọng tâm của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân.

Từ khóa: Đại hội XIII của Đảng; đưa Nghị quyết của Đảng vào cuộc sống

Đại hội lần thứ XIII của Đảng diễn ra từ ngày 25-1 đến ngày 1-2-2021. Với tinh thần “Đoàn kết - Dân chủ - Kỷ cương - Sáng tạo - Phát triển”, Đại hội đã thông qua các văn kiện quan trọng (gọi chung là Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng). Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng là sự kết tinh trí tuệ, sự sáng tạo của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, thể hiện tư duy chiến lược, tầm nhìn đột phá, sáng tạo về sự phát triển đất nước trong thời kỳ mới. Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII hàm chứa toàn diện các vấn đề chiến lược lớn về xây dựng, phát triển, bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh mới, góp phần bổ sung và hoàn thiện lý luận về mô hình CNXH Việt Nam. Điều đó được thể

hiện thông qua hệ quan điểm chỉ đạo, các đột phá chiến lược, các mục tiêu chủ yếu và nhiệm vụ trọng tâm, cùng những định hướng phát triển đất nước. Trong đó, tinh thần xuyên suốt, bao trùm Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng khẳng định sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam, nhân dân là trung tâm của sự phát triển đất nước. Sự thống nhất giữa ý Đảng và lòng dân là cơ sở, nền tảng của sức mạnh, của khát vọng phát triển của dân tộc ta trong thời đại mới.

Đại hội kêu gọi “toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, đồng bào ta ở trong nước và nước ngoài phát huy mạnh mẽ lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, dân chủ xã hội chủ nghĩa, sức mạnh đại đoàn

kết toàn dân tộc, giá trị văn hoá, khát vọng phát triển đất nước, sức mạnh con người Việt Nam, vai trò của khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội để đất nước ta phát triển nhanh, bền vững hơn, lập nên kỳ tích phát triển mới vì một nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc, cùng tiến bước, sánh vai với các cường quốc năm châu, thực hiện thành công tâm nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại và ước vọng của toàn dân tộc”¹.

Đề đưa Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào cuộc sống, nhiệm vụ trọng tâm của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân phải quán triệt đầy đủ, sâu sắc nội dung, tư tưởng của Nghị quyết Đại hội XIII, trong đó cần tập trung vào những nội dung chủ yếu sau:

Thứ nhất, tạo bước chuyển biến căn bản trong nhận thức để quán triệt đầy đủ, sâu sắc Nghị quyết Đại hội đến toàn thể cán bộ, đảng viên và nhân dân

Ngay sau Đại hội XIII của Đảng, ngày 9-3-2021, Bộ Chính trị đã ban hành Chỉ thị số 01-CT/TW “về việc nghiên cứu, học tập, quán triệt, tuyên truyền và triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng”. Chỉ thị nêu rõ đây “là đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng để mỗi cán bộ, đảng viên đều nắm vững và thực hiện đúng đắn, sáng tạo Nghị quyết của Đảng, tạo sự chuyển biến rõ rệt về nhận thức, thống nhất ý chí và hành động trong toàn Đảng, sự đồng thuận cao trong nhân dân; cổ vũ, động viên toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta phát huy cao độ tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII”². Để thực hiện chủ trương này của Đảng, các cấp ủy, tổ chức Đảng cần nhận thức đầy đủ, sâu sắc những tư tưởng lớn, nội dung chủ yếu của Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng, gồm:

Nội dung cơ bản thứ nhất, Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định quyết tâm xây dựng đất nước Việt Nam theo con đường XHCN trên nền tảng chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Đi lên CNXH là khát vọng của nhân dân ta, là sự lựa chọn đúng đắn của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh, phù hợp với xu thế phát triển của lịch sử. Trên tinh thần đó, Đảng đưa ra hệ quan điểm chỉ đạo, cách tiếp cận xác định mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm và các đột phá chiến lược, để hướng đến mục tiêu:

“- Đến năm 2025: là nước đang phát triển, có công nghiệp theo hướng hiện đại, vượt qua mức thu nhập trung bình thấp.

- Đến năm 2030: là nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao.

- Đến năm 2045: trở thành nước phát triển, thu nhập cao”³ theo định hướng XHCN, để củng cố cơ đồ, tăng cường vị thế đất nước cho phù hợp với xu thế phát triển của thời đại.

Nội dung cơ bản thứ hai, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước, phát huy ý chí, sức mạnh văn hóa, tinh thần đoàn kết toàn dân tộc. Đây là nhân tố thể hiện sức mạnh nội sinh và phương thức phát triển đất nước trong bối cảnh mới. Đây cũng là yếu tố làm sâu sắc hơn chủ trương đặt con người vào trung tâm của sự phát triển, con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển.

Nội dung cơ bản thứ ba, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; nêu cao ý chí độc lập, tự chủ, chủ động, tích cực hội nhập và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế; bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia - dân tộc trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của Hiến chương Liên Hợp quốc và luật pháp quốc tế, bình đẳng, hợp tác, cùng có lợi.

Nội dung cơ bản thứ tư, xây dựng, hoàn thiện thể chế phát triển, đổi mới mô hình tăng trưởng dựa trên nền tảng khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo, thích ứng với sự biến đổi của khu vực và

thế giới; xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại cả về kinh tế và xã hội; tập trung tháo gỡ điểm nghẽn về thể chế, huy động nguồn lực cho phát triển.

Nội dung cơ bản thứ năm, Đại hội rút ra 5 bài học kinh nghiệm từ thực tiễn 5 năm thực hiện nghị quyết Đại hội XII. Đó là:

Bài học về kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; thường xuyên củng cố, tăng cường đoàn kết trong Đảng và hệ thống chính trị; thực hiện nghiêm các nguyên tắc xây dựng Đảng, thường xuyên đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng. Xây dựng Nhà nước và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; về công tác cán bộ của Đảng.

Bài học về phát huy quyền làm chủ của nhân dân, kiên trì thực hiện phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”. Thắt chặt mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân, dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng; củng cố và tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ XHCN.

Bài học về phát huy mọi nguồn lực, động lực và tính ưu việt của chế độ XHCN; kịp thời tháo gỡ các điểm nghẽn, vướng mắc; đề cao trách nhiệm của người đứng đầu gắn liền với phát huy sức mạnh đồng bộ của cả hệ thống chính trị; phát huy dân chủ đi đôi với giữ vững kỷ cương, coi trọng tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận; thực hiện tốt sự phối hợp trong lãnh đạo, quản lý, điều hành; coi trọng chất lượng và hiệu quả thực tế; tạo đột phá để phát triển.

Bài học về xây dựng đồng bộ thể chế phát triển, bảo đảm hài hòa giữa kiên định và đổi mới, kế thừa và phát triển; giữa đổi mới kinh tế với đổi mới chính trị, văn hóa, xã hội; giữa tuân theo các quy luật thị trường với bảo đảm định hướng

XHCN; giữa tăng trưởng kinh tế với phát triển văn hóa, con người, giải quyết các vấn đề xã hội, bảo vệ tài nguyên, môi trường; giữa phát triển kinh tế, xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh; giữa độc lập, tự chủ với hội nhập quốc tế; thực sự coi trọng, phát huy hiệu quả vai trò động lực của con người, văn hóa, của giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ trong phát triển đất nước.

Bài học về chủ động, tích cực hội nhập quốc tế toàn diện và sâu rộng trên cơ sở giữ vững độc lập, tự chủ, tự lực, tự cường. Xử lý đúng đắn, hiệu quả mối quan hệ với các nước lớn và các nước láng giềng; đánh giá đúng xu thế, nắm bắt đúng thời cơ. Phát huy hiệu quả sức mạnh tổng hợp của đất nước kết hợp với sức mạnh của thời đại. Khai thác, sử dụng có hiệu quả mọi nguồn lực, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Mỗi bài học được coi là một vấn đề lý luận lớn, sâu sắc có tính chất chiến lược, làm cơ sở để xác định quan điểm, mục tiêu phát triển đất nước trong giai đoạn mới. Trong đó đặc biệt là vấn đề xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh toàn diện và phát huy vai trò của nhân dân.

Trong các Văn kiện Đại hội lần thứ XIII của Đảng còn rất nhiều nội dung cơ bản khác cần tiếp tục nghiên cứu, triển khai. Do vậy, các tổ chức đảng, đảng viên phải xác định việc triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng là nhiệm vụ trọng tâm trong cả nhiệm kỳ 2020-2025, cần được thực hiện đồng bộ, nghiêm túc, có chương trình, kế hoạch cụ thể, thống nhất ở tất cả các cấp, các đơn vị và cá nhân. Các đảng bộ, chi bộ thường xuyên tổ chức học tập, nghiên cứu, sinh hoạt chuyên đề để nắm sâu sắc hơn những định hướng lớn, các nhiệm vụ trọng tâm, các đột phá chiến lược đã được Đại hội XIII của Đảng đề ra. Các cơ quan thông tin đại chúng tăng cường các chuyên mục nghiên cứu, đưa Nghị quyết Đại

hội XIII vào thực tiễn cuộc sống, xây dựng các chuyên trang tuyên truyền kết quả thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng.

Trên cơ sở thực hiện, tổ chức các hội nghị sơ kết, tổng kết đánh giá kết quả triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII trên các lĩnh vực, đề xuất, kiến nghị các chủ trương, giải pháp thực hiện với Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư và các cơ quan có thẩm quyền (hàng năm), để kịp thời điều chỉnh quá trình học tập, quán triệt Nghị quyết của Đảng. Trung ương và các tỉnh, thành ủy cần có kế hoạch kiểm tra, giám sát, đánh giá, rút kinh nghiệm việc triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII để kịp thời điều chỉnh ở từng thời điểm và nhiệm vụ cụ thể.

Việc quán triệt thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII cần phải thể hiện tính sáng tạo, linh hoạt, tránh dập khuôn, máy móc. Hiện nay, một bộ phận cán bộ lãnh đạo, quản lý ở nước ta vẫn còn có những hạn chế trong việc quán triệt và vận dụng quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước vào thực tiễn. Do vậy, việc ra quyết định lãnh đạo, quản lý không có tính sáng tạo, không đạt hiệu quả cao. Văn kiện Đại hội XIII nhận định: “chỉ đạo và tổ chức thực hiện vẫn là khâu yếu, chậm được khắc phục; năng lực cụ thể hóa, thể chế hóa chủ trương, nghị quyết còn hạn chế, năng lực tổ chức thực hiện của cán bộ chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ, làm cho pháp luật, nghị quyết chậm được thực hiện và hiệu quả thấp”²⁴. Vì vậy, khi vận dụng, triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII đòi hỏi các địa phương, cấp các ngành, các cán bộ lãnh đạo, quản lý phải hết sức sáng tạo. Không nên coi những chủ trương, chính sách là những nguyên tắc bất di bất dịch, có thể áp dụng nguyên xi trong mọi hoàn cảnh, mọi thời gian và địa điểm, mà phải phân tích kỹ lưỡng mọi hoàn cảnh, mọi điều kiện để vận dụng cho phù hợp. Ban Thường vụ các tỉnh, thành ủy cần

tổ chức thực hiện thí điểm các mô hình, cách làm hay sáng tạo, có hiệu quả để rút kinh nghiệm và nhân rộng trong quán triệt, triển khai Nghị quyết của Đảng. Việc tổ chức học tập, quán triệt Nghị quyết ở ạt, theo phong trào vừa lãng phí thời gian, vật chất mà không mang lại hiệu quả.

Thứ hai, xây dựng các giải pháp cụ thể, sát hợp với tình hình thực tế của cơ quan, đơn vị, địa phương

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng vừa thể hiện tầm tư tưởng của một quyết sách lớn, vừa xác định tầm nhìn chiến lược và lộ trình, bước đi rất cụ thể để phát triển đất nước trong 5 năm, 10 năm, 25 năm tới. Điều này đòi hỏi mỗi cấp ủy đảng phải xây dựng chương trình hành động phù hợp với thực tế, để phát huy tiềm năng, vị thế, điều kiện thúc đẩy sự phát triển.

Để xây dựng các giải pháp mỗi cấp ủy đảng cần xây dựng chương trình hành động toàn khóa với những mục tiêu và những giải pháp cụ thể trong từng giai đoạn, từng năm, với từng lĩnh vực công tác. Chương trình hành động phải xác định rõ trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo của các chi ủy, đảng ủy và của từng đảng viên. Trên cơ sở đó mới có thể nhận xét, đánh giá, rút kinh nghiệm và tổng kết thực tiễn, phục vụ việc xây dựng nghị quyết đại hội đảng bộ các cấp và kiến nghị cho Trung ương trong nhiệm kỳ tiếp theo. Trên tinh thần đó, cần tập trung một số nội dung sau:

Một là, nghiên cứu, thảo luận, đề xuất các giải pháp để nâng cao chất lượng phổ biến, học tập, triển khai thực chất, hiệu quả các Nghị quyết Đại hội XIII và các nghị quyết của Đảng trong suốt nhiệm kỳ Đại hội XIII vào thực tiễn công tác, lao động sản xuất, chiến đấu để thay đổi căn bản nhận thức và hành động với tư duy mới mang tính toàn diện, sáng tạo, nhằm củng cố niềm tin, tạo sự đồng thuận, phát huy tính tích cực của quần chúng nhân dân trong thực hiện các nghị quyết của Đảng, làm

thay đổi nhanh chóng đời sống kinh tế - xã hội, thực hiện thắng lợi các mục tiêu mà Nghị quyết Đại hội nêu ra, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Hai là, nghiên cứu, thảo luận, đề xuất các giải pháp để thực hiện các nội dung lớn theo tinh thần văn kiện trên các lĩnh vực của đời sống xã hội vào từng bộ, ban, ngành và các địa phương cụ thể, đó là:

- Đề xuất định hướng giải pháp để từng bước hoàn thiện đường lối, quan điểm về CNXH, cách thức, biện pháp để xây dựng CNXH ở Việt Nam để vừa theo đúng quy luật chung, vừa phù hợp với điều kiện lịch sử - cụ thể của Việt Nam. Đặc biệt, các cấp ủy đảng, cán bộ, đảng viên cần nghiên cứu làm sâu sắc thêm 5 bài học kinh nghiệm của nhiệm kỳ đã qua được Đại hội XIII đúc rút để tiếp tục nghiên cứu làm sâu sắc hơn những vấn đề lý luận, làm luận cứ để góp phần phát triển, hoàn thiện đường lối, quan điểm, chủ trương của Đảng, làm cơ sở tăng cường sự thống nhất trong Đảng, để khẳng định, củng cố, tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng đối với xây dựng nhà nước pháp quyền XHCN, xây dựng hệ thống chính trị và đội ngũ cán bộ trong tình hình mới, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động. Trong đó, “phải tạo được những bước đột phá về lý luận phát triển, khai thông những điểm nghẽn về tư duy, nhận thức, quan điểm phục vụ cho việc hoàn thiện thể chế, xây dựng đường lối, chủ trương, định hướng, chính sách phát triển; khơi dậy khát vọng và phát huy ý chí, quyết tâm vươn lên của cả dân tộc; phấn đấu thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ mà Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã đề ra”⁵, như đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nêu.

- Đề xuất giải pháp đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế theo hướng chú trọng hơn chất lượng và tăng tính bền vững với các khâu đột phá là hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển, trước hết là thể chế phát triển nền kinh

tế thị trường định hướng XHCN; phát triển nguồn nhân lực, trước hết là nguồn nhân lực chất lượng cao, đổi mới sáng tạo; xây dựng kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại cả về kinh tế và xã hội, để phát triển kinh tế nhanh, bền vững;

- Đề xuất giải pháp xây dựng, phát triển, tạo môi trường và điều kiện xã hội thuận lợi nhất để phát huy nhân tố con người, khơi dậy mạnh mẽ khát vọng phát triển Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc của mỗi con người Việt Nam, tạo nên sức mạnh của cả cộng đồng dân tộc để đưa nước ta phát triển nhanh hơn, bền vững hơn theo định hướng XHCN...

Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã tổng kết 35 năm đổi mới (1986-2021), đồng thời đề ra những quyết sách quan trọng nhằm đẩy mạnh phát triển đất nước, đưa Việt Nam lên một tầm cao mới. Để đạt được mục tiêu đó, cần phải tổ chức học tập, quán triệt đầy đủ, sâu sắc Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng đến toàn thể cán bộ, đảng viên và nhân dân. Trong quá trình đó, các cấp, các ngành phải luôn sáng tạo, phù hợp với từng điều kiện, hoàn cảnh cụ thể, không giáo điều, máy móc, dập khuôn.

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb CTQGTS, H, 2021, T. II, tr. 340-341

2. Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam tại địa chỉ: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/chi-thi-01-cttw-ngay-932021-cua-bo-chinh-tri-ve-viec-nghien-cuu-hoc-tap-quan-triet-tuyen-truyen-va-trien-khai-thuc-hien-nghi-7242>

3, 4. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb CTQQGST, H, 2021, T. I, tr. 36,94

5. Bài phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội đồng Lý luận Trung ương, ngày 17-4-2021. Nguồn: <https://www.vietnamplus.vn/toan-van-bai-phat-bieu-cua-tong-bi-thu-tai-hoi-dong-ly-luan-trung-uong/706391.vnp>